

COLECȚIA
Povestiri
ȘTIINȚIFICO-
FANTASTICE
cpsf.info

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

247

PREȚUL 1 LEU

GH. SĂSĂRMAN

PROBA TĂCERII

GHEORGHE SĂSĂRMAN

PROBA TĂCERII

★ ★ ★

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”
editată de revista

**Știința
și
Tehnica**

Anul XI – Nr. 247 – 1 martie 1965

Rezumatul capitolelor precedente

„Andromeda” se întoarce din expediție. Șase astronauți au pierit. Cei trei supraviețuitori descoperă o stea Q. Natura emisie electromagnetice a steii este identică cu aceea a emisiei circierului uman. Dick și Dana explorează unica planetă, a cărei scoarță e acoperită de o substanță ce-și modifică lent forma și culoarea, emițind semnale radio. Juan, îngrozit de perspectiva morții, rămâne pe aeronavă, la adăpost de acțiunea noctivă a radiației Q. Exploratorii se întorc extenuați, aducând cu ei probe din substanța miraculoasă. Rămânerea pe planetă este imposibilă. Totuși Dick coboară din nou, atras de o emisie armonioasă de unde radio. Juan comandă lansarea, părăsindu-l. Cînd Dana vrea să i se împotrivescă, o sugrumă și face apoi să dispară probele vinovăției sale.

Pe Pămînt se desfășoară un congres ce dezbate problema im-pasului în care se află evoluția arhitecturii. Bătrînul, un arhitect în vîrstă, preconizează revoluționarea concepției însăși a arhitecturii și este numit președinte al Comisiei Speciale. Se comu-nică întoarcerea „Andromedei”. Primirea festivă este suspendată, deoarece la bord se află numai Juan, unicul supraviețuitor.

La autopsia cadavrului Danel, Soln descoperă cîteva ciudă-țenii, insuficiente însă pentru a permite vreo ipoteză. Juan, de-venit membru al Consiliului Astronautic, ajunge una dintre per-sonalitățile marcante ale lumii. Steaua Q este cercetată de astro-nomi. Probele aduse de expediție dovedesc că substanța din care ele erau alcătuite, numită bioplast, avea la bază elemente super-grele stabile, iar moleculele ei se aseamănă cu cele proteice. Vlad descoperă că, acționînd cu undele electromagnetice emise de creier asupra bioplastului, acesta capătă formele și culorile dorite de experimentator.

Coperta - desen: VICTOR WEGEMANN
Desene: GHEORGHE SĂSĂRMAN

Proba tăcerii

(Urmare din numărul trecut)

În seara aceea, la club, Nia nu luă în seamă plecarea precipitată a lui Juan. Era, într-un fel, mulțumită pentru faptul că planul îi reușise: izbutise, fără să-l rănească, să-l facă pe Juan să vorbească despre tragicul zbor al „Andromedei”. În mintea ei, printre cuvintele meșteșugite ale pilotului, își făceau loc constatări care întregeau, pe nesimțite, părerea pe care urmărirea să și-o formeze despre el. Și fără să poată spune pe ce anume cale, când povestea se sfârșise, ea își avea portretul gata conturat și era convinsă că nu se înșală. Își verificase de multe ori intuiția și ori de câte ori rațiunea se lovea neputincioasă de lipsa de argumente, se putea bizui pe acest dar innăscut al ei, care nu dădea greș niciodată. Așa că, atunci când Juan se ridică, Nia îl lăsă să plece fără cea mai mică părere de rău. Simțea că persoana lui a încetat s-o mai intereseze.

Au urmat apoi zile obișnuite, cu munca de la Institutul de Proiectări, cu după-mesele liniștite și cu seri petrecute cine știe unde. Știrile despre mersul cercetărilor de la I.S.A. erau singurele care îi mai aminteau că, undeva, în urmă, s-a consumat acel eveniment ieșit din comun, care a fost întoarcerea astronavei. Poza lui Juan continua să apară destul de des prin ziare, dar n-o mai preocupa. Dacă totuși cineva ar fi întrebat-o ce părere are despre celebrul astronaut, i-ar fi fost greu să spună că are vreuna. Într-adevăr, deși îi intuia persoana, nu putea să exprime în cuvinte ceea ce simțea. Cel mult ar fi strimbat din buze, cu un suris dezaprobator. Dar n-a întrebat-o niciodată, nimeni.

Un lucru și-l amintea, totuși, un lucru pe care n-a putut să și-l explice, dar pe care nici nu-l putea accepta ca atare. Îi stăruia în minte sclipirea aceea ciudată a grăuntelui cenușiu din cutiuța pe care i-o întinsese pilotul și, abia când fu publicat un comunicat

privind experiențele care se făceau în laboratorul de astrobiologie al I.Ș.A., se convinsese că nu putea fi vorba de o simplă iluzie, din moment ce faptele descrise în știre erau, întrucitva, asemănătoare.

De aici s-a ales cu obișnuința de a urmări comunicatele I.Ș.A., iar când, într-o bună zi, luă cunoștință despre suspendarea experiențelor, ca urmare a accidentului care periclitase pentru cîtva timp viața unuia dintre principalii cercetători, simți cum o încearcă un regret care, aproape o zi, o făcu să fie posomorită.

Nia are o fire veselă și deschisă și poate tocmai de aceea colegii de atelier o socotesc puțin cam copilăroasă. Deși, în fond, asta nu constituie un cusur. Pentru că, de obicei, oamenii sînt copilăroși atunci cînd simt nevoia să fie mîngîiați, și cine n-a simțit oare această nevoie? Cei mai mulți însă socot că a o arăta este o dovadă de slăbiciune și preferă să se refugieze îndărătul unei măști serioase sau de-a dreptul severe. Nia n-a purtat niciodată această mască. Și toți oamenii care își arată nestingheriți adevăratul lor chip îi sînt apropiați. Iar dintre toți, cel mai drag îi e Bătrînul.

De la memorabilul Congres al arhitecților, cînd îl auzise vorbind, l-a mai întîlnit de cîteva ori, fără să îndrăznească să i se adreseze. I-ar părea lipsit de respect să facă una ca asta. Atunci, în sală, la ieșire, ar fi fost altceva. Acum însă nu reușește niciodată să-și adune suficient curaj. Și din ce în ce mai mult ar vrea să îi ofere puținele ei cunoștințe și nemărginita dorință de a-și pune viața în slujba unui țel. Întotdeauna a simțit nevoia să facă ceva deosebit și constatarea că zilele trec fără ca acel ceva să se împlinească este printre puținele lucruri care o fac uneori să fie tristă.

Cu o zi în urmă a căutat-o Pierre, care mai păstra probabil cartea de vizită pe care ea i-o dăduse cînd cu sosirea „Andromedei” și, cum nu era acasă, i-a lăsat vorbă că va reveni a doua zi. Azi l-a așteptat și scurta lor convorbire i-a răsturnat planurile pe care și le făcuse pentru această scară. O invita să viziteze împreună o expoziție de pictură de un fel cu totul nou, pe care un oarecare Vlad ar fi lansat-o de curînd. Și cum Nia știe că acest Vlad este tocmai cercetătorul accidentat de la I.Ș.A., îi e imposibil să nu accepte neașteptata invitație. De fapt, Pierre a fost întotdeauna pentru ea un fel de om al surprizelor și fără îndoială că așa va și rămîne. Și-au dat întîlnire la aeroport, căci, nu se știe de ce, expoziția este amenajată tocmai pe litoralul sudic al Australiei. Pare cu atît mai straniu cu cît, pentru cel care lansează o noutate, este evident că interesele cer o amplasare cît mai accesibilă. Or, Australia, prin însăși poziția ei geografică, e izolată de restul lumii. Nia se străduiește să-și amintească unde anume sînt laboratoarele I.Ș.A., știind că asta i-ar putea da o explicație. Fiecare comunicat care apărea în presă purta, pe lingă dată, și numele

acelei localități. Și cu cât își concentrează mai mult atenția, cu atât devine mai sigură că în felul acesta n-o să ajungă la nici un rezultat.

Expoziția este amenajată chiar în pavilionul cultural al I.S.A. și cuprinde o singură sală. De altfel, numărul exponatelor se reduce la trei, două picturi și o încercare de ceea ce s-ar putea numi stereo-pictură. Cu toate acestea, expoziția este vizitată zilnic de mii de oameni și afluxul vizitatorilor e în continuă creștere.

Din cînd în cînd, în sală își face apariția Vlad și, la cererea publicului, dă cîteva explicații. De altfel, într-o nișă a sălii este prezentată o machetă a procedurii tehnice, care face ca expunerea proaspătului maestru să fie întrucitva ușurată. Încă un punct cîștigat îl constituie faptul că majoritatea vizitatorilor cunosc, într-o oarecare măsură, experiențele care au avut loc în laboratorul de astrobiologie.

Impresia pe care ți-o lasă cele trei exponate este extraordinară. Poate că dacă ar fi fost mai multe, efectul ar fi fost diminuat. Vlad, însă, nu se condusese după acest considerent, pe care de altfel nici n-ar fi putut să-l aibă în vedere. Dar fusese nevoit să se limiteze la minimum, întrucît colecția de probe adusă de astronaută suferise și așa o micșorare simțitoare.

Dacă ar fi pus să declare în ce scop a organizat expoziția, Vlad ar fi silit să recunoască faptul că fusese minat numai de dorința de a comunica unui număr cît mai mare de oameni mesajul pe care îl încredințase operelor sale. Cele trei exponate erau rodul unei lungi strădării, al multor nopți nedormite și al unei perseverențe nepuizabile. Iar pentru și mai multă exactitate, trebuie pomenit ajutorul pe care, ori de cîte ori avea nevoie, Bogdan i-l dădea, fără rezerve. Se vede treaba că lui Bogdan îi și intrase deja în cap că prietenul său o să devină un fel de celebritate și făcea tot ce-i slătea în pînă ca să-l vadă în această postură.

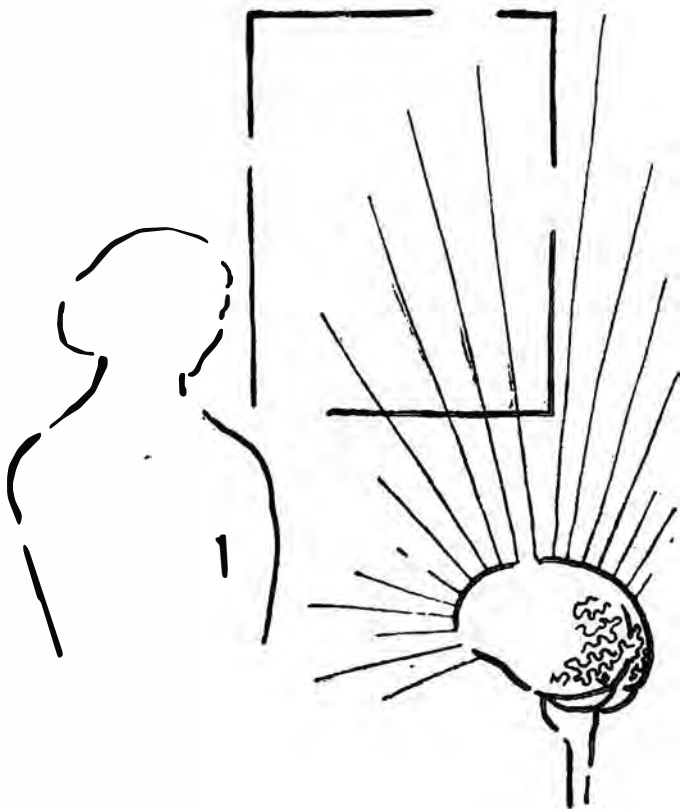
Pierre și Nia au avut noroc să-i găsească în sală pe amîndoi. Bogdan operează în nișa-machetă în timp ce Vlad servește vizitatorilor, pe un ton glumeț, anecdota pînzelor care se pictează singure, la simpla comandă a gîndului. Pentru Nia asta rimează cu ceva cunoscut, dar nu poate să-și amintească pentru moment cu ce anume. Și curiozitatea n-o lasă să mediteze prea mult.

Prima pictură — nici una n-are titlu și nici nu e nevoie de așa ceva — este viața însăși, cu misterul încă nedezlegat al izvoarelor și finalității sale, cu desfătarea luminoasă a fiecărei clipe și cu aceea inevitabilă întrebare pentru al cărei răspuns ar trebui să reiei întotdeauna totul de la capăt. Desigur, sentimentele pe care le trezește unuia sau altuia pot să difere ca intensitate, reprezentările variază în amănunt, dar fiecare știe, privind pictura, că ceea ce i se înfățișează trebuie să fie neapărat viața și nimic altceva.

A doua pictură, mai simplă chiar ca semnificații, dar mult mai eficace, reprezintă primul fior al dragostei. Există aici atita

puritate și atita teamă și împlinire, încît toți amuțesc la vederea ei, de parcă s-ar feri să tulbure liniștea și bucuria începutului de iubire care li se arată.

„Stereo-pictura“ este însă, fără îndoială, centrul de atracție. Aici sugerarea spațiului, convențional reprezentată prin perspectivă

încă din Renaștere, este înlocuită cu spațiul real, tridimensional, în care se dezvoltă armoniile de linie și culoare, realizînd mai mult decît simpla îmbinare a sculpturii cu pictura. E un gen absolut inedit, de sine stătător și efectul pe care îl produce e co-

pleșitor. Este vorba de o compoziție care reprezintă omul și e pentru prima dată când esența umană nu apare ca un atribut al înfățișării sale exterioare, determinate. Omul trăiește aici tocmai prin ceea ce îl caracterizează intrinsec, un om care poate fi foarte bine pămîntean, dar poate fi un locuitor necunoscut al unei lumi îndepărtate, ale cărui detalii anatomice ne scapă, dar pe care îl cunoaștem fără îndoială prin aceea că este om.

Explicațiile lui Vlad în legătură cu tehnica pe care o descoperise nu fac decît să sporească emoția și interesul celor prezenți pentru realizările lui. Căci, fără îndoială, e uimitor să obții rezultate atît de mișcătoare acționînd cu puterea unui gînd asupra unor bulgări de substanță. Și cu toate că procedeul acesta pare mult mai la îndemîna tuturor decît toate tehnicile clasice ale picturii, lumea înțelege că abia acum va ajunge să se diferențieze categoric adevărata creație artistică de meșteșugul diletant al celor lipsiți de știința genului. Puterea unui gînd !

Nia știe acum cu ce anume seamănă ceea ce i-e dat să vadă. Iși amintește cuvîntarea Bătrînului, pe care o are încă vie în minte ; undeva, visul lui începe să dea roade, poate cu totul întîmplător, deși e imposibil să existe lucruri care să fie în exclusivitate rodul unei întîmplări.

CASA GÎNDULUI

Bătrînul face parte din acea categorie de oameni, deosebit de înzestrați de natură, care, ncreșînd să renunțe la multiplele lor aptitudini în favoarea uneia singure, sînt sortiți încă de la început să nu fie niciodată mulțumiți de ceea ce fac. Căci, cu toate că a făcut aproape de toate în lunga lui viață — a făcut pînă și literatură —, Bătrînul nu se poate lăuda că istoria îi va păstra, pe undeva, numele. De altfel, numele lui, un nume lung, demodat, a fost de mult uitat chiar și de aceia care îi sînt apropiați : i se spune „Bătrînul“ și atîta tot.

Ajunsese arhitect pentru că fusese obligat să-și aleagă o meserie și, cum toate meseriile i se păreau unilaterale, și-o alesese pe aceea care îi îngădula să-și păstreze cît mai neștirbit orizontul. Iar arhitectura este, fără îndoială, una dintre cele mai complexe meserii. De altfel, chiar după luarea diplomei, și-a permis să-și slătuiească viața numai sub impulsul propriei sale voințe. N-a admis nimănui să se amestece în probleme care îl priveau numai pe el și dacă, la vremea lui, s-a căsătorit, a făcut-o pentru că găsise acea femeie unică pentru care ar fi fost în stare să jertfească totul.

Bătrînul este un om ciudat, pe care foarte puțini se pot lăuda că-l înțeleg. Prețuiește tăcerea unui prieten mai mult decît o sută

de sfaturi înțelepte și de multe ori tace ci însuși zile în șir. Ni-
meni n-ar putea spune atunci la ce se gîndește. Apoi devine, din-
tr-o dată, vorbăreț și e în stare să vorbească de unul singur dacă
n-are cu cine, fără să-i pese de părerea celor care l-ar putea auzi.
Cînd doarme, nu visează. În schimb, îi place să viseze cu ochii
deschiși, cu toate că obiceiul acesta nu pare prea potrivit cu vîrsta
lui. N-a acceptat să se pensioneze. Îi părea ceva lipsit de sens.

Nu-i plac lucrurile făcute pe jumătate, deși multă vreme a
suferit el însuși de lipsă de finalitate în acțiuni, ori poate tocmai
de aceea. Iar discuțiile sterile îl dezgustă. A luat cuvîntul la con-
gres numai fiindcă l-a îngrozit lipsa de perspicacitate a celor care
luau parte la dezbateri. Iar cînd i s-a propus conducerea Comisiei
speciale și a înțeles că îl paște o primejdie, a acceptat, fiindcă voia
să demonstreze, chiar și președintelui Van, că între vorbe și fapte
nu trebuie să existe nici un fel de prăpastie.

E drept, de atunci a trecut destulă vreme, fără ca lucrările
comisiei să înregistreze vreun progres. Dar Bătrînul nu se
grăbește : are încredere în forțele lui și, deocamdată, se gîndește.
El știe că multe eșecuri se datorează faptului că oamenii uită să
mai gîndească. În sinea lui însă recunoaște că se află în fața celei
mai dificile probleme pe care i-o pune viața și singurul lucru care
îi liniștește este constatarea, îndelung verificată, că întotdeauna
cînd un om ajunge să conceapă o întrebare are deja în buzunar
și cheia răspunsului. Totul e să găsească buzunarul cu pricina.

Bătrînul n-are de unde să știe că există un om pe care, din
clipa în care urcase la tribuna congresului, îl poate considera ală-
turi de el în lupta pe care a declanșat-o. N-are de unde să știe
că omul acesta se frămîntă zi și noapte cu aceleași gînduri, după
cum nu poate bănuî că pe omul acesta îl cheamă Nia. Dar o va afla.

O vilă modestă, dar confortabilă, pe malul lacului Como.
Albastrul cerului și albastrul apei își fac concurență în limitele
unei coexistențe pașnice. Chiparoși, oleandri și o mică piscină cu
trepte de marmură albă. Puțin iz romantic și, alături, linia ele-
gantă, deși rustică, a vilei.

Nia se oprește, coboară și-și anunță sosirea. Desigur, orice ar
fi mirat-o mai puțin decît apariția lui Soln, venit să-i facă oficiile
casei. Nici el nu e mai puțin surprins, dar n-o arată și o invită
să intre. De altfel, pe fața lui e cam greu să citești ceva.

— Ce cauți aici ? Îi e rău Bătrînului ?

Nia îl știe medic și altă explicație nu poate să-și dea. Soln
zîmbește :

— Bătrînul e în formă. E mult mai simplu : mi-e hunic.

— E bunicul tău ?

— Dar intră o dată !

Pînă în clipa aceea, Soln n-a existat pentru ea. Atunci, în
club, nu-l privise nici măcar în treacăt. Era captată de interesul
pe care i-l purta lui Juan. Acum însă își dă limpede seama că

observase la el unele ciudățenii, dar nu le acordase importanță. Și, ca pentru prima oară, îl măsoară lung, cîntărindu-l parcă.

— El? o întrebă.

— Cum, „ei“?

— Îți plac?

— Așa și așa. Ai putea să te bărbierești mai des.

Au ajuns în salon.

— E... acasă?

— Trebuie să sosească.

— Mda...

— Dar tu ce cauți aici?

Nia îl măsoară încă o dată și, vădit ușurată, răspunde:

— Începi să-mi plăci mai mult. Ai ochi cenușii?

— Citeodată. Ai venit să mă ceri de bărbat?

— Nu tocmai. Dar o să mă mai gîndesc.

— Știi că azi e joi?

— Nu. Crezi că ar fi bine să conversăm despre vreme?

— Cred că ar fi mai bine să nu conversăm despre vreme. De fapt, azi nu e joi. Am vrut să te păcălesc.

— Vrei să mai încercăm o dată?

Rid amîndoi. Soln mai mult zîmbește.

— Știi că ai haz?

— Nu, dar am citit „Vulpea și corbul“. Apoi adaugă: Bătrînul nu prea e punctual.

— Știe că vii?

— Nu. Are vreo importanță?

— Cred că da.

— S-ar putea să mai întîrzie?

— A și venit.

Într-adevăr, se aud pași.

— A intrat la el. Vino cu mine, te conduc.

Și Soln se apropie de ușă, să-i arate drumul.

Cabinetul Bătrînului are aspectul unei arhive de muzeu, proaspăt răvășite. Răspîndește o atmosferă atît de familiară, încît Niei îi dispăre, ca prin farmec, toată sfiala care a cuprins-o înainte de a păși înăuntru. Bătrînul, într-un costum sport, scotocește ceva în raftul bibliotecii care umple un întreg perete. Azi e în toane rele, adică e tăcut. Soln bagă de seamă și, ca să o prevină, i se adresează Niei pe cel mai firesc ton:

— Caută-ți o carte și fă-te că citești pînă te va întreba de unde ai mai apărut. Sau, dacă te grăbești, vorbește-i tu și nu aștepta răspuns.

Și, cu cugetul împăcat, Soln iese.

Cum să înceapă? Simte că dacă o s-o ia pe ocolite nu va ajunge la nici un rezultat. Iar de-a dreptul n-are cum. Și îi vine o idee. Trebuie să fie de o îndrăzneală soră cu obrăznicia.

— Îmi face impresia că în Comisia Specială se bate apa...

Bătrînul se face că n-aude.

— E drept, un referat și patru proiecte de plan de muncă sînt și ele ceva, nimic de zis.

Tăcere.

— La congres păreați mult mai eficace.

Bătrînul își notează ceva pe o fișă, pune un semn de carte, închide volumul, îl așază în raft și apoi, foarte calm :

— Ce propui ?

— Ați auzit de expoziția lui Vlad ?

— Da.

Nia e puțin descumpănită.

— Ați văzut-o ?

— Nu.

Ea se apropie și, pe măsură ce-i vorbește, în ochii Bătrînului prinde să sclipească o scinteie abia văzută. Îi descrie picturile și noul procedeu tehnic. Apoi scoate din poșetă câteva tăieturi din ziare cuprinzând comunicatele I.Ș.A. cu privire la experiențele din laboratorul de astrobiologie. Nia și-a descătușat energia pe care de atîta timp o adunase, picătură cu picătură. Cînd isprăvește, Bătrînul se întoarce spre raft, scoate același volum, deschide la pagina însemnată și reîncepe să citească. Oare e un semn că trebuie să plece ? Curajul i-a pierit dintr-o dată. Se retrage cu pași neauziți spre ușă. Iese.

În salon o așteaptă Soln.

— Te-a ascultat ?

— Da.

— Te-a dat afară ?

Încuviințează din cap. Se întoarce brusc și se repede spre cabinet. Deschide larg ușa. Bătrînul citește mai departe din cartea lui. Cînd o vede, îi face semn să ia loc. Nia se așază. El se apropie și îi întinde cartea din care citea. Este un tratat despre activitatea sistemului nervos explicată prin prisma teoriei electromagnetice.

— Cu neputință, murmură ea.

— Crezi că citesc poezii ? Știam că o să te întorci. Și acum ascultă. Ceea ce mi-ai spus e cît se poate de interesant. Aș vrea să-ți pun însă cîteva întrebări. Crezi că în arhitectură e posibil ?

— Trebuie încercat.

— Îți dai seama că nu poate fi vorba decît, în cel mai bun caz, de o experiență, fără urmări practice ?

— Din lipsă de material ?

— Deocîndată da.

— Dar mai tîrziu ?

— Rămîne de văzut. Știi că există riscuri, unele chiar imprevizibile ?

— Nu-i un argument.

— Încă ceva : vrei să te ocupi dumneata de treaba asta ?

— Nu.

— Vrei să lucrăm împreună ?

— Da.

— Te aștept mîine la sediul Comisiei.

Nia iese în fugă.

— Știi că i-ai plăcut Bătrînului ?

— Dar tu de unde știi ?

Soln zîmbește din nou.

— Dacă nu te-a dat afară și a doua oară...

— Ba m-a dat...

— Știu eu cum : „te aștept miine“. Nu-i așa ?

— Ești un vrăjitor !

— M-ai cerut de bărbat ?

— Nu te dă.

Au ieșit pe terasă. Automobilul Niel sclipește de mulțumirea fircască a celor îndestulați. Se vede că stăpîna îl îngrijește. În zare, căciulile albe ale Alpilor capătă transparența asfințitului. Fața lacului se încrețește de vîntul abia simțit.

— Pleci ?

— Nu încă. M-aș duce să stau pe mal.

Lîngă apă e răcoare.

— Ce noroc să ai așa bunic, constată Soln.

— De ce ?

— Altfel n-ai fi acum aici.

— Ai aerul că spui lucrul ăsta în fiecare seară.

— Așa și e. Bunicul mai are o sută douăzeci de prietene de vîrsta ta, care îl vizitează pe rînd.

— Eu voi fi a o sută douăzeci și una.

Ride singură. Soln privește în unda cu pete de smoală.

— Îți place aici ?

— De ce nu ? Dar acum vreau să plec.

Înainte de a urca la volan îl întrebă :

— Dar ție îți plac ?

— Cînd pleci nu.

A trîntit portiera. Soln simte că tonul de glumă pe care l-a folosit îl doare undeva. Și mai simte că n-are rost să-i spună că vrea s-o mai întîlnească : dacă vrea cu adevărat, o va căuta și o va găsi. Îi face semn cu mina.

A plecat. Mașina se mai vede un timp pe șosea, apoi se pierde la o cotitură, printre umbrele înserării. Și, ciudat lucru, îi pare și lui că în ziua aceasta a văzut-o pe Nia pentru prima oară.

★

Maxim, președintele Consiliului Astronautic, este un om trecut de mult de prima tinerețe. Cu toate acestea, își menține încă vigoarea pe care o avea la 30 de ani. Se face remarcă, de îndată ce apare, printr-o ținută elegantă, printr-o politicoasă bunăvoință și prin aerul mereu zîmbitor al omului obișnuit să primească totul fără a se obliga cu nimic. Cu toate acestea, nimeni nu l-ar putea acuza de egoism. Dimpotrivă, este îndatoritor și discret.

După întoarcerea „Andromedei“, i s-a raportat că nava are la bord toate microfuzeele cu care fusese înzestrată. I s-a atras atenția că acest fapt vine în contradicție cu declarația lui Juan, conform căreia corpul lui Dick ar fi fost trimis să rătăcească prin Cosmos. Președintele a explicat atunci foarte firesc celor prezenți că, probabil pentru a face economie de combustibil, Juan ar fi putut propulsa capsula respectivă cu ajutorul unor simple motoare

portative, folosite de astronauți în timpul plimbărilor de agrement în jurul navei. Din curiozitate însă a verificat personal situația motoarelor portative : a constatat că nu lipsește nici unul. Nu putea pune la îndoială spusele lui Juan, dar exista undeva o neconcordanță care era supărătoare. Ar fi fost o lipsă de tact să-i pună vreo întrebare în această privință, orice bănuială fiind mai mult decît jignitoare. Tocmai de aceea îl invitase pe pilot, sperînd că, pe ocolite, o să-l poată face să limpezească această încurcătură, fără ca măcar să bănuiască despre ce e vorba.

Maxim îl primește pe Juan cu amabilitatea celei mai ospitaliere gazde. Îl invită să ia loc într-un fotoliu în încăpătorul său „living” și îl tratează cu băuturi rare.

— Trebuie să-ți mărturisesc, îi spune, că Dick mi-a fost unul dintre cei mai buni prieteni.

— A fost un om și jumătate.

— Îl cunoșteam încă din tinerețe.

— Atunci nu de prea multă vreme, îl flatează Juan, neînțelegînd totuși unde vrea să ajungă.

— Știi, continuă Maxim, neluînd în seamă complimentul, și-aș fi recunoscător dacă mi-ai povesti cîte ceva despre el.

Juan reia șirul unor istorii pe care le știe deja pe dinafară. La fiecare repovestire adaugă însă noi amănunte, ca să aibă și el un rest de amuzament. Bineînțeles, de data asta Dick este peste tot în frunte, el e curajul și hotărîrea personificată. Iar la sfîrșit moare ca un erou, salvîndu-l pe povestitor de la o piere sigură.

— Îi datorez viața, încheie Juan, fără să-și dea seama că nu e departe de adevăr, căci în realitate el își salvase viața tocmai cu prețul sacrificării lui Dick.

— A fost un om mare.

— Un om și jumătate, repetă pilotul.

— Iar acum rătăcește prin Cosmos...

— Purtat de o microfuzee...

— De o microfuzee...

— Da, întărește Juan.

— Dar ia stai, nu se poate, face președintele naiv. Parcă la soare toate microfuzeele erau la locul lor.

— Așa și trebuia, îi răspunde Juan cu un calm desăvîrșit, gîndindu-se ce explicație să scornească la repceală.

— Cum așa ?

— Pe aceea o construisese chiar Dick, cînd eram pe o planetă din sistemul Proximei, pentru că cele patru din dotare s-au dovedit a fi insuficiente.

Intr-adevăr, Dick construisese o microfuzee din materialele auxiliare. Numai că, defectîndu-se, o lăsaseră acolo.

— În felul acesta i-am adus un omagiu în plus. E tot ce mai puteam să fac pentru el.

— Îți mulțumesc ! Și Maxim nu știe prea bine dacă îi mulțumește pentru atenția dovedită față de fostul său prieten sau pentru că, găsiînd un răspuns plauzibil la nedumerirea lui, l-a scutit de un sentiment neplăcut.

În drum spre casă, Juan se blestemă pentru neglijența care era cit pe aici să-l bage în incurcătură. Și se felicită în același timp pentru promptitudinea și siguranța de care dăduse dovadă. Își pune apoi întrebarea dacă nu cumva a mai lăsat și alte porțițe prin care să se strecoare adevărul. Și, pus în gardă despre posibilitatea repetării unor asemenea discuții, își promite să fie cit se poate de atent la ceea ce spune.

— S-a dus liniștea mea...

De fapt, liniștea se dusesse încă de când s-a hotărît să o caute pe Nia. Dacă situația ar fi fost inversă, ea l-ar fi putut găsi în cel mai scurt timp. Dar cum omul cunoscut este el, cel care trebuie să caute, iar Nia o persoană anonimă, ca toți muritorii de rind, zilele trec fără ca Juan să dea de urma ei. A ajuns să-și epuizeze toate mijloacele și e convins că numai întâmplarea l-o mai poate scoate în drum. Iar întâmplarea vine spre el cu viteza însumată a două automobile de ultimul tip. Când spațiul care îi desparte a devenit egal cu zero, cele două automobile se află într-o stație de alimentare.

— Nia !

— Tu erai ?

— Te caut de o săptămână.

— Poftim, m-ai găsit.

— Încotro ?

— Mă duceam spre casă.

— Te conduc.

Automobilele pornesc. De data aceasta viteza lor relativă a devenit zero și distanța care le desparte e aproximativ egală cu distanța legală. Iar când și viteza în raport cu șoseaua este din nou zero, se cheamă că au ajuns. Deși nu e conformistă, Nia se simte obligată să-l poștească înăuntru. Și apoi, cu toate că interesul pentru persoana lui a dispărut, e curioasă totuși să afle de ce anume o căutase, deși nu vrea s-o arate. Juan nu așteaptă să fie rugat de două ori. Parchează și o urmează pe Nia în micul ei apartament, din ferestrele căruia se poate admira panorama înviorătoare a noului oraș.

— Iei o cafea ? Da ? Atunci ia mai întâi un loc și scuză-mă pînă mă duc s-o prepar.

„Iată, gîndește Juan, privind aburii care se ridică din ceșcuța delicată, am ajuns aici și încă mult mai ușor decît mi-aș fi închipuit. Totul a fost atît de simplu și totuși, cînd mă gîndesc că puteam să n-o întîlnesc de loc, îmi dau seama că am avut noroc. În sfîrșit, iată-mă în acest apartament, în care mi-am dorit atît de mult să pătrund. Nia e aici, lîngă mine, la cîțiva pași și dacă întind mina pot s-o ating pe a ei. Numai să vreau“.

În vremea asta, Nia soarbe cu înghițituri mici băutura aromată și fierbinte, arzându-și vârful degetelor, pentru că nu poate suferi să bea o cafea care a început să se răcească. Gîndurile ei seamănă oarecum cu cele ale lui Juan. Își aduce aminte cum, cu

șase ani în urmă, ar fi vrut să-l vadă mai de aproape, să fie numai ei doi și să-și vorbească. Acum, împovărat de glorie, Juan șade la doi metri de ea, în propriul ei apartament. Îi tratează cu cafea

și, desigur, el își închipuie că e grozav de fericită. Dar ea nu simte decît o ușoară strîngere de inimă pentru un vis spulberat. Bărbatul acesta îi pare un străin cu care nici măcar nu știe ce ar putea discuta. Nia așteaptă ca el să deschidă discuția, să-i spună în ce scop o căutase.

Juan pare să nu se grăbească. Admiră, în continuare, aburii cafelei și într-un târziu ridică ochii. Deși a căutat-o, hotărît să-i vorbească orice s-ar întîmpla, acum, cînd are ocazia s-o facă, îi vine greu să înceapă. O privește cu băgare de seamă și ochii li se întîlnesc. Ea are o expresie puțin obosită și întrebătoare. Juan își dă seama că nu mai descoperă în ochii ei ceea ce îl făcuse să ajungă pînă aici. O privește lung, tot mai contrariat și simte că a uitat dintr-o dată tot ce avea să-i spună. Nu, ea nu e femeia pe care a căutat-o atîta timp, pentru care ajunsese să nu poată dormi. Nu mai este ea.

Își trece mîna peste față, ca pentru a alunga o vedenie și brusc își dă seama că se află într-o situație cel puțin bizară. Ce caută el aici, în fața ceșcuței acesteia, tolănit în fotoliu și gata să facă cine știe ce declarație stupidă?

Tăcerea stînjenoasă, care se prelungește, o determină pe Nia să se ridice pentru a declanșa butonul unui aparat de recepție. O muzică neutră invadează camera și o răsucire de buton îi reduce volumul la un nivel suportabil. Mișcărilor femeii au o grație aspră și, pentru prima dată de cînd o cunoaște, Juan o studiază. „În definitiv, este totuși o femeie superbă” — își spune.

— Te întreb, probabil, de ce te-am căutat.

— Ai ghicit.

— Și tu nu poți ghici?

— N-am nici o șansă.

— Încearcă.

— Nu-mi place.

Tonul e indiferent și sună puțin brutal.

— Atunci am să plec fără să-ți spun.

Juan își bea cafeaua și se ridică. Joacă tare. Mizează pe o curiozitate pe care o presupune prezentă la toate femeile. Nia mizează și ea pe consecvența lui. Se înșală amîndoi, pentru că, pe de o parte, ea știe să-și învingă curiozitatea, iar pe de alta el a și renunțat deja să-i spună de ce venise și se folosește de acest pretext numai ca de o momeală. Nia îl urmează în tăcere. Ajuns în ușă, Juan își dă seama că a pierdut și se oprește brusc, întorcîndu-se spre ea. Îi mai caută în ochi licărirea aceea în stare să cheme la adevăr și sufletul cel mai negru. Dar nu găsește decît o umbră de dezamăgire. Și, fără să înțeleagă prea bine de ce, devine sincer.

— Aș fi vrut să-ți pot spune lucrul pentru care am venit. Dar ceva s-a schimbat și nu mai pot.

Iese. Nia vrea să-l conducă, dar o oprește.

— Lasă. Găsesc drumul și singur.

— Cum vrei.

Nu-i pare rău că pleacă. Are nevoie măcar de o fărîmă de cinste. Măcar de un surogat. Acum regretă gîndul care îl stăpînise cînd a surprins în Nia femeia.

— Trebuia să plec imediat.

La loc la volan. Sus, la un geam, ea stă poate și privește. Nu la el, știe prea bine. Privește undeva, înspre orașul cel nou și se gîndește la o zi care o să vină.

★

Dacă în domeniul picturii printr-o simplă întîmplare utilizarea substanței aceleia de proveniență extraterestră, pe care specialiștii au botezat-o la repezeală „bioplast“, a făcut să se nască o adevărată revoluție, în arhitectură aplicarea unei concepții asemănătoare întîmpină dificultăți care pun încă de la început realizarea practică într-o perspectivă cît se poate de îndoielnică. Mai întii că obiectul arhitecturii are o destinație în primul rînd utilitar-funcțională, fapt pentru care proprietățile fizico-mecanice ale materialului folosit primează. În al doilea rînd, pentru că într-o construcție, oricît de simplă ar fi ea, se întîlnesc zeci de elemente diferite atît ca formă și dimensiune, cît și ca natură, răspunzînd unor destinații dintre cele mai variate. Rezistență, elasticitate, impermeabilitate, transparență, rezistență termică sau acustică, duritate și o serie de alte proprietăți care se cer în diversele situații fac aproape de neconceput folosirea unui singur material pentru realizarea globală a obiectului arhitectural, în afară de cazul cînd s-ar descoperi o substanță omnipotentă. Este oare bioplastul o asemenea substanță?

În fine, este vorba de masa considerabilă a unui edificiu, care deocamdată nici nu poate fi pusă în discuție, căci cantitatea totală de bioplast prezentă în depozitul laboratoarelor ar fi suficientă cel mult pentru realizarea unei simple ptese de mobilier. De aceea, eforturile Bătrînului și ale Niel se îndreaptă spre răspunsul la întrebarea de mai sus, și anume spre precizarea gamei de proprietăți pe care ar putea-o îmbrăca bioplastul și a mijloacelor prin care aceste proprietăți ar putea fi realizate.

Încă de la început, deschiderea secției de arhitectură experimentală în cadrul laboratorului a fost întîmpinată de Vlad cu o justificată nemulțumire, căci proaspăt-consacratul pictor își vede astfel amenințată evoluția și știe că va fi constrîns să renunțe la continuarea activității sale artistice, căreia i s-a dedicat definitiv. Nemulțumirea lui a ajuns să îmbrace forme fățișe cînd i s-a cerut să restituie cantitățile de bioplast pe care le primise pentru a le utiliza în atelierul său și se consideră cu atît mai nedreptățit cu cît crede că eșecul încercărilor pe care și le propune secția nouă e inevitabil.

Situația este atât de categorică, încît muștrările pe care i le-a făcut Bogdan cu privire la un anumit egoism de mic proprietar au dus la declanșarea unui adevărat scandal, ce s-a încheiat cu înmormintarea unei prietenii dintre cele mai trainice. „Gemenii” s-au despărțit, și fiecare crede în justetea poziției sale. Atmosfera aceasta de ostilitate s-a răsfrint asupra întregului personal al laboratorului, care o privește acum pe Nia ca pe o intrusă. Iar Nia, obișnuită să fie înconjurată de afecțiune și căldură, se simte cît se poate de neplăcut. Nu îndrăznește să spună nimic, nici măcar să i se plîngă Bătrînului, deși atmosfera în care este nevoită să lucreze devine din ce în ce mai greu de suportat. Bogdan își dă seama de acest lucru și încearcă să îi insenineze existența. De altfel el e acela care îi pregătește Niei experiențele și o ajută întotdeauna cînd e în impas. Fapt pentru care i s-au scos vorbe, și vorbele au ajuns, pe nu se știe ce cale, la urechea prietenii sale.

Bogdan a încercat s-o lămurească pe toate căile cu puțință. Dar Diana, prietena lui, e o ființă geloasă, lucru la care el nu s-a gîndit niciodată pînă acum, și pare să dea crezare mai degrabă unor zvonuri decît vorbelor sale. De fapt, ea ar vrea să-l creadă, dar chiar el mărturisește că o ajută într-adevăr și că se simte dator s-o înveselească. În fond, ar putea foarte bine s-o lase în pace pe femeia aceea și să-și vadă de treabă, cum făcea pînă acum. Iar dacă n-are de gînd, să știe că ea nu e dispusă să-i împartă cu nimeni dragostea și că va proceda așa cum va crede de cuviință.

Trebuie să recunoască deschis că n-a fost pus niciodată la o încercare mai grea. Dar nu se dă bătut. Îi spune Dianei că el nu se simte vinovat. Ceea ce se întîmplă în cazul de față nu se poate considera lipsă de fidelitate, și dacă n-are încredere în el, lucru care îl face să sufere, n-are decît să facă cum o taie capul.

E drept că a doua zi i-a aruncat Niei o privire în care se citea puțin reproș, dar a continuat să se poarte cu ea ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

Esența experiențelor pe care le întreprinde noua secție constă în aceea că, izolînd o bandă foarte îngustă de emisie, se încearcă metodic rezultatele obținute asupra bioplastului la diferite frecvențe și intensități. Totul depinde de selectivitatea dispozitivului pe care îl folosesc. Și, cu tot scepticismul lui Vlad, care sub o aparentă indiferență urmărește totuși experiențele, rezultatele nu se lasă mult așteptate. Micile probe se comportă diferit la încercările la care sînt supuse și pe măsura trecerii timpului se poate întrevede o anumită scară valorică, în care diferitele proprietăți capătă un loc bine definit și legat de o anumită intensitate și frecvență a emisiunii Q. Bătrînul urmărește mersul lucrărilor, el este cel care îndrumă totul, arătînd încotro trebuie să se îndrepte diferitele căutări. Bioplastul se dovedește astfel a fi tocmai materialul necesar, capabil să îmbrace toată gama de proprietăți cerute.

Deocamdată, mai există unele lucruri nelămurite, dar în linii mari prima etapă se poate considera încheiată. În curând vor trece la etapa următoare, în cadrul căreia vor studia posibilitatea obținerii simultane a unor rezultate diferite pe porțiuni diferite ale probei. Iar aici lucrurile sînt mai complicate.

SOLN CONTRA JUAN

Fără să știe unul de celălalt și fără să se cunoască, Soln și Diana o așteaptă pe Nia la ieșirea din clădirea laboratorului. Amin- doi vor să-i vorbească și s-au trezit în aceeași zi. Diana, surprinsă de tăria poziției lui Bogdan, venise, știind că acesta lipsește de la laborator, cu intenția de a se lămuri o dată pentru totdeauna despre ce anume e vorba. Soln ajunsese la concluzia că vrea s-o întâlnească pe Nia și venise pur și simplu s-o caute. Nici unul nu știe prea bine ce anume are de făcut, dar se bizuie fiecare pe inspirație. Deocamdată, șed amîndoi în hol și tac. Pînă la sfîrșitul lucrului mai sînt cîteva minute.

Dificultatea cea mai mare pe care o are de înlăturat Diana este că n-o cunoaște pe acea pe care o caută. N-ar vrea să atragă atenția asupra ei, dar se teme că va trece fără a o fi observat. Așa că i se adresează lui Soln :

— Lucrezi aici ?

— Nu.

Începutul e bun. Deci nu are ce să riște.

— Caut pe cineva și nu cunosc. Mi-e teamă că va pleca fără ca măcar să știu.

— Îmi pare rău, dar eu nu cunosc decît pe acea pe care o aștept.

Dezamăgită, Diana e gata să reia tăcerea, dar o vagă speranță o face să continue :

— O femeie ?

— Da.

— Cum o cheamă ?

Soln o privește, puțin surprins de îndrăzneala ei.

— Poate e una și aceeași persoană, se scuză ea.

De fapt, speranțele ei sînt duble, căci dacă pe Nia o așteaptă un bărbat, are șanse să se mai liniștească.

— O cheamă Nia.

— Extraordinar !

— Într-adevăr, ciudată coincidență.

Dar discuția se întrerupe, căci apare Nia în persoană și, zărindu-l pe Soln, scoate o exclamație în semn de plăcută surpriză.

— Ce vint te aduce ?

— Vînticelul acela de pe malul lacului.

— Arăți grozav !

— Medicii de azi nu prea au de lucru.

— Se și vede.

— Mă scuzați, intervine Diana.

— Uite, dînsa te caută tot pe tine, o scutește Soln de introducere.

— Sint prietena lui Bogdan.

— Îmi inchipuiam, spune Nia, măsurînd-o distrat.

— Poate că vă stînjenesc.

— Nu, Soln, poți să rămii.

— Aș vrea totuși să vă spun ceva între patru ochi.

— Poți vorbi și față de el.

— Totuși, eu... dacă e nevoie...

— Rămii, insistă Nia.

— Știi, incele Diana, puțin intimidată, eu țin la Bogdan.

— Uite ce e : poți fi pe pace. Te asigur că purtarea lui față de mine nu întrece cu nimic limitele... buneicuvîințe. Ar trebui să ai mai multă încredere în el.

— De fapt, nu intenționez să-ți cer nimic. Voiam să aflu adevărul și atîta tot.

— L-ai aflat.

— Scuză-mă...

— Fii fără grijă.

Și Diana pleacă. Nu poate să-și stăpînească un zîmbet de ușurare care îi destinde tot chipul.

— La revedere.

— Ei, și acum, spune drept, ai venit să mă vezi sau mai e și altceva la mijloc, se întoarce Nia spre Soln, care a tăcut pînă acum, indiferent.

— Vrei să-ți spun deschis ?

— Crezi că mă tem ?

— Pur și simplu îmi plăci.

— Și eu care credeam că îi plac numai Bătrînului !

— Nu ride, vorbesc serios.

— Și eu. Bine, îți plac, am înțeles. Și vrei să ne întîlnim, sau să ne plimbăm, sau mai știi eu ce.

Nia știe că e răutăcioasă, dar și asta e un fel de a-ți manifesta simpatia.

— De întâlnit ne-am și întâlnit. De plimbat o să ne plimbăm pînă la parcaj.

— Rămîne acel „mai știu eu ce“.

— Bătrînul nu ți-a spus nimic ?

— Mi te dă de bărbat ? Iși anintește Nia gluma.

— A cedat.

— Atunci nu-mi rămîne decît să te iau de braț.

Și, cu aerul cel mai firesc din lume, ea face cîțiva pași, ducîndu-l de braț și luînd înfățișarea rigidă de ginere în frac. Apoi îl ia de mină și, împreună, pornesc în fugă pe aleea pietruită.

— Ești un drac de fată !

— Fără să devii mistic !

— Am înțeles.

— Și, fiindcă te-am luat de bărbat, te voi duce cu mașina mea.

— La Oficiul stării civile.

— E cam grăbit dumnealui. Nu, puîșor, azi ești oaspetele meu și fac cu tine ce vreau.

Turismul lui Soln rămîne singur, vînat de ciudă. Probabil că plănuiește să se răzbune pe stăpînul cel ușuratic. În vremea aceasta, stăpînul se lăfăiește pe perna din spate și o privește pe Nia care a potrivit anume oglinda retrovizoare.

— Unde mergem ?

— O să vezi.

Autostrada iese din pădure și descrie un arc larg, urcînd o faleză. Jos, la picioarele ei, marea își cerne valurile, împingîndu-le spre mal. Nia oprește.

— Să-ți arăt domeniile mele.

Coboară împreună printre stînci.

— O să chemi peștișorul de aur ?

— E în concediu...

Au ajuns pe un mic cap, care înaintează în larg. Nia se așază pe un bolovan și-i face semn lui Soln să-i urmeze exemplul. Valurile se ciocnesc cu zgomot de colții pietroși și împrăstie stropi fini, răsfrîngînd curcubee. Marea e cenușie. Cerul poartă o piclă abia văzută. E soare.

Soln încă e în picioare. Privește în jur, amețit de simplitatea peisajului. În spatele lor, zidul falezei îi desparte, parcă, de lume. Sînt numai ei doi. El se apleacă, se așază în fața ei și o privește. Și ea așteaptă parcă o incuviințare.

— Știi că o să vin ?

— Nu.

Acum nu mai glumesc. Aici vorbele sună mai grav, însoțite de vuietul neîntrerupt al valurilor.

— De ce m-ai adus aici ?

— Îți place ?

— Mă domină.

— Ascultă, Soln, ce crezi tu despre iubire ?

Nu-i răspunde.

— Cînd sînt cu tine, continuă Nia, mă simt ca pe vremea cînd aveam paisprezece ani.

El o apucă ușor cu amîndouă mîinile de obraji. Poate că ar săruta-o. Ea îi prinde mîinile într-ale ei. Palmele lui Soln îi alunecă ușor pe față, și de aici, mai jos, pe gît. Degetele ei se odihnesc pe dosul palmelor lui. El îi privește degetele subțiri și unghiile prelungi il fac să tresară. Parcă a mai văzut undeva unghiile acestea. Acum își amintește : unghiile Niei seamănă leit cu cele ale Danei. Ca pentru a-l convinge că e vorba, într-adevăr, de niște unghii, Nia își strînge virful degetelor, înțepîndu-l în joacă. Și în clipa aceea, cu mîinile înlănțuite pe gîtul ei, privindu-i unghiile cum i se apasă pe pielea mîinilor, Soln are o viziune fulgerătoare : într-o fracțiune de secundă în mintea lui s-au unit, într-un singur tot, zîmbetul disprețuitor de pe buzele Danei, cartilagiile strivite, unghiile ei lunguiețe și semnele de pe mîinile lui Juan, urmele lăsate de niște unghii. Înțelege că, așa cum sînt așezate, urmele acelea n-au putut fi lăsate decît dacă Juan o ținea de gît pe aceea care și-a înfipt unghiile în mîinile lui. Dana, sufocată, cu unghiile încleștate în mîinile care o sugrumau și ura din privirea ochilor, ura care nu s-a stins nici după moarte, ura și disprețul. Acesta era adevărul despre Juan, un adevăr cutremurător, pe care nici n-ar putea să-l rostească cu voce tare. Dar Dick ? Cine va putea ști vreodată ce soartă a avut ?

Soln își ascunde mîinile la spate. Nia simte că se petrece ceva ciudat și nu-l întreabă nimic. Își lasă bărbia în piept și numai după multă vreme își ridică ochii. Îl vede mai liniștit.

— Mergem ?

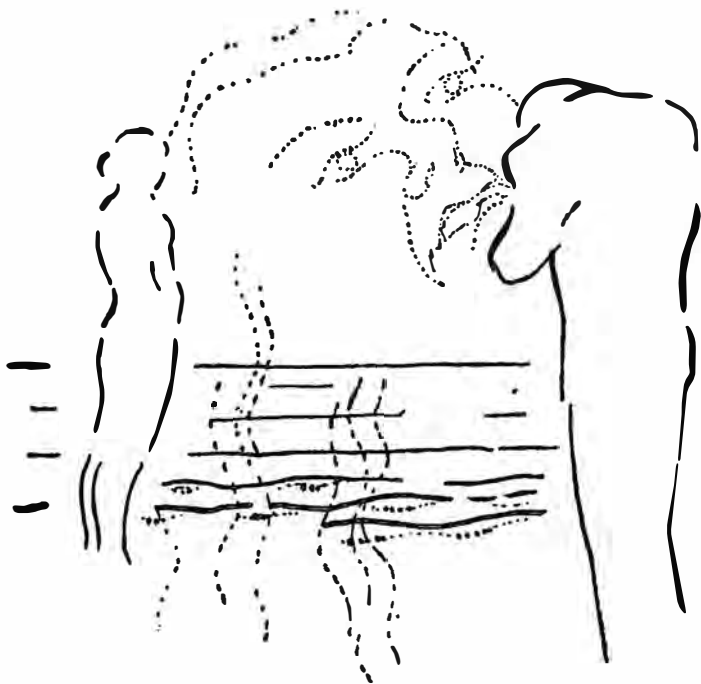
Soln se ridică, fără să-i spună nimic. Abia cînd au ajuns sus o oprește.

— Am avut un coșmar.

Știe că în asemenea momente n-ar trebui să existe lucruri pe care să nu i le poată spune. Dar gîndul i se întoarce mereu la clipa

trăită, este încă subjugat de prezența ei și nimic pe lume nu l-ar putea face să exprime ceea ce simte acum.

Nia nu poate să nu încerce să-și ofere măcar o vagă explicație a schimbării lui Soln. În mintea ei pare necesară și firească o legătură între ceea ce i-a spus ea cu câteva clipe mai înainte și schimbarea însăși care s-a produs. Nu înțelege de ce anume vor-

bele ei au declanșat o asemenea reacție și cu toate că admite faptul că Soln ar putea să nu-i mărturisească ce anume l-a tulburat, ceva în sufletul ei se revoltă împotriva unei rezerve pe care nu o poate pătrunde. Ea l-a adus acolo, pe stînci, unde e loc numai pentru ceea ce este adevăr și puritate, și-a deschis astfel porți pe care nu i le-ar fi putut clinti nici un asediu și o doare răspunsul lui, care e tăcere. Regretă și nu regretă, totuși, deși se simte puțin înșelată.

Drumul la înapoiere pare mai scurt, pentru că fiecare, absorbit de propria lui durere, se rupe, într-un fel, de obișnuita curgere a timpului. Au ajuns din nou la parcajul din fața institutului, unde mașina lui Soln își recapătă, acum indiferentă, stăpînul. Nia așteaptă ca el să spună ceva, dar el tace. Și el își dă seama că se petrece un fapt iremediabil, poate, sau în orice caz cu urmări imprevizibile și greu de înlăturat. Dar nu poate restabili echilibrul.

— Plec, îi spune.

N-ar mai putea s-o privească în ochi. Deși pe fața lui, ca întotdeauna, nu se citește nimic.

— Ai încredere în mine ?

Ea nu-i răspunde. Se miră numai că-i mai poate cere acum așa ceva.

— O să te caut din nou, după aceea.

L-ar întreba după care „aceea“. Ar fi vrut să n-o întrebe nimic și s-o caute fără să-i spună. Nu-i plac făgăduielile de felul acesta. Nu îndrăznește să facă nici o presupunere, dar nu poate fi indiferentă și nici nu poate aștepta, nedefinit, clipa cînd el se va reîntoarce. Nu admite neangajarea, pasivitatea.

— Să nu mă cauți.

Cuvintele sună simplu, fără asprime și fără patetism. Sînt cuvinte care cad sec, ca fructele coapte pretimpuriu, pe care nimeni nu le plînge.

— Și acum, pleacă.

Soln coboară, fără să întoarcă privirea. Ia loc în mașina lui și pornește încet, apoi dispare în curbă.

Ea nu știe încotro s-o apuce, de parcă acum l-ar fi totuna și, în cele din urmă, pornește încet spre oraș. Își dă seama că în acest scurt, foarte scurt răstimp, care a trecut de cînd ieșise de la lucru, ceva în sufletul ei se împlinise, ca apoi să se frîngă, lăsîndu-i, poate pentru totdeauna, sentimentul celui care și-a pierdut aripile. Cenușiul autostrăzii îi lunecă implacabil pe dedesubt, mașina înghite neîncetat bucăți constante de spațiu și undeva, deasupra tuturor suferințelor, un soare confuz își plimbă lumina cețoasă și caldă.

Bătrînul a venit să participe personal la experiența de care depinde soarta întregii evoluții ulterioare a cercetărilor. Este vorba de obținerea unui panou care să îndeplinească simultan mai multe funcțiuni, întrunind deci calități multiple. De la bun început intrau în discuție două rezolvări : tratarea onigenă a panoului de bio-

plast, astfel încît să se obțină în toată masa complexul de proprietăți cerute, sau tratarea diferențiată, pe straturi, fiecare strat urmînd a primi o funcție și o categorie de proprietăți bine determinate din cadrul complexului respectiv. Și, cu toate că a doua soluție prezintă dificultăți în plus, din cauza unei anumite organizări spațiale a efectelor, ea a fost aleasă, totuși, întrucît oferă garanția unor lucruri care, luate izolat, au fost verificate.

Experiența a atras atenția personalului din întreaga încăpere a laboratorului, care, cu toată atitudinea inițial ostilă, bazată pe o doză de scepticism, și-a modificat poziția pe măsură ce cercetările Niei se dovedeau a fi fructuoase. Singurul absent este Vlad. Acesta, deși a urmărit de la început mersul evenimentelor și a fost primul, după Bogdan, care a recunoscut viabilitatea scopului urmărit, nu poate să treacă prea ușor peste cele petrecute, mai ales că deplasarea interesului celorlalți către Nia o socotește un fel de trădare. De fapt, ar vrea să se integreze, să se împace cu Bogdan, să-și restabilească echilibrul interior, dar se simte obligat să-și apere în continuare poziția.

Bătrînul însuși este cel care va lua loc la pupitru, cu binecunoscuta cască pe cap și cu degetele lăsate pe claviatură, pentru a dirija fasciculele de energie în straturile panoului, deocamdată amorf, de bioplast. Un panou care, după experiență, va trebui să îndeplinească rolul de planșeu. O aparatură, de astă dată mult mai complicată, realizează selecția și focalizarea în zonele corespunzătoare din panou a diferitelor benzi de frecvență. Totul este gata. Cineva a adus un buchet de flori și l-a așezat, într-o vază improvizată, pe una dintre mesele laboratorului. Lumea vorbește în șoaptă, așteptînd.

Experiența începe. Durează foarte puțin, numai cîteva minute, care totuși trec greu. S-a terminat.

Bătrînul și-a scos casca și manevrează acum brațul articulat, extrăgînd panoul din camera de lucru și trecîndu-l într-un tampon unde are loc neutralizarea gazelor toxice care mai persistă în jurul lui. Apoi panoul de bioplast este scos la iveală și trecut din mînă în mînă. Suprafața corespunzînd pardoselei a căpătat o culoare cafeniu-închis, pe cînd partea opusă, ce joacă rol de tavan, este de un crem-gălbui. În secțiune se pot distinge cîteva straturi. Deocamdată asta e tot ce se poate constata. Panoul trebuie supus probelor.

Probele sînt concludente. Rezistență la compresiune și încovoiere, izolare acustică, impermeabilitate, proprietățile cerute se dove-

desc, rind pe rind, a fi îndeplinite. Mai e de adăugat greutatea specifică redusă, și materialul pare a întruni calități extraordinare. Grăbită și sigură de succes, Nia efectuează proba fără a mai lua măsurile de protecție impuse în orice experiență de la institut. Ar fi trebuit să lucreze în condiții de izolare etanșă, dar e prea entuziastă ca să țină seama de asemenea amănunte. Proba corespunde așteptărilor. Experiența a reușit pe deplin.

Bătrînul o îmbrățișează. Acum pot cere sprijinul Consiliului Arhitecților și Consiliului Astronautic. Va trebui organizată o expediție spre Steaua Q pentru a asigura aprovizionarea cu bioplast, absolut necesar trecerii experiențelor într-o fază în care să se urmărească aplicarea în practică. În paralel trebuie intensificată cercetarea în scopul obținerii unei surse Q, scutind creierul omului de un efort riscant, precum și pentru obținerea de elemente supergrele și a moleculelor de bioplast pe cale sintetică. Toate aceste măsuri vor face posibilă continuarea lucrărilor și desăvîrșirea lor, astfel încît cerințele pe care le formulase la congres să treacă din domeniul visului în acela palpabil al unei realități apropiate.

Entuziasmul e general. Iar cel mai fericit e Bogdan, care va putea comunica prietenului său, în semn de împăcare, vestea cea mare a măsurilor preconizate de Bătrîn. Ele îi vor oferi și lui Vlad condiții nesperate, pentru ca să-și ducă mai departe opera artistică, dîndu-i chiar posibilitatea de a o împărtăși și altora, astfel încît să revoluționeze cu adevărat metoda și tehnica artelor plastice.

Vila pe care o ocupă Juan, pilotul-erou, membru al Consiliului Astronautic, este echipată în spiritul ultimului cuvînt în materie de confort. Servicii automate, aer condiționat, legătura la rețelele de informații, artă și cultură, parc, piscină, garaj, terase, în fine, tot ce mintea omenească a putut concepe în vederea satisfacerii celor mai înalte exigențe în acest domeniu.

Cînd este anunțat de sosirea lui Soln, stăpînul vilei îl transmite rugămîntea să aștepte cîteva minute. Nu era pregătit și trebuie să se îmbrace. Nu bănuiește nimic și cu toată certitudinea că nu i-a făcut medicului niciodată o invitație sau măcar o aluzie la posibilitatea ca acesta să-i facă o vizită, îl primește cît se poate de cordial.

— Mă bucură, îi spune, că îmi onorezi casa venind aici.

— Cred că o să-ți schimbi părerea, îi replică Soln, cînd vei afla de ce anume am venit.

— Nu există motive care să mă împiedice să consider binevenită vizita oricui. Ia loc.

Soln se aşază, gata de luptă. Nu-şi cunoaşte prea bine adversarul şi e hotărît să atace frontal.

— Pe scurt, am venit să te previn că ştiu totul despre moartea Danei şi te somez să declari public şi de bunăvoie care este adevărul în această privinţă.

„Va să zică asta era“ — îşi spune Juan.

— Dragul meu, eşti de o impertinenţă care mă mîhneşte, dar nu prea înţeleg ce vrei să insinuezi.

- Nu insinuez nimic. Ţi-am spus, cunosc adevărul.

— Ai cumva darul de a vorbi cu sufletul morţilor ?

— În orice caz sînt hotărît ca în caz că nu te vei învrednici să-ţi recunoşti singur vina să spun tot ceea ce ştiu.

— Şi ce vină să recunosc ?

— Uite ce e, las-o moartă. Cu mine să n-o faci pe naivul. Uiţi că eu am făcut autopsia cadavrului. Uiţi că te-am sfătuit, cîndva, să-ţi aplici o grefă pentru a înlătura urmele de unghii pe care le păstrai pe mîini.

— Ba, dimpotrivă, ţi-am şi urmat sfatul, şi Juan îi arată mîinile imaculate, de pe care orice urmă a dispărut.

— Asta nu e decît încă o dovadă a faptului că nu aveai conştiinţa curată. Ştiam că ţi-ai făcut grefa, m-am interesat.

„Lucrurile sînt deci mai complicate — îşi continuă Juan meditaţia. Să-l lichidez ? Nu, aici nu sînt pe astronavă. S-ar afla. Şi poate că a şi vorbit deja. Mai bine să văd ce ştie, ca să ştiu de ce anume trebuie să mă păzesc. Să-l trag de limbă“.

— În orice caz, continuă Soln, parcă ghicindu-i gîndul, pe mine o să-ţi fie cam greu să mă sugrumi.

— În definitiv ce vrei ?

— Să recunoşti că ai ucis-o pe Dana.

— De ce să nu recunosc că i-am ucis pe toţi opt ?

— Chestiunea aceasta te priveşte. Eu însă ştiu sigur că pe ea tu ai ucis-o şi dacă n-o să recunoşti va fi mai rău.

— Uiţi cu cine ai de-a face. Şi apoi nu ai nici o probă. Orice ai declara, n-ai să poţi dovedi niciodată. Reputaţia unui membru în Consiliul Astronautic nu poate fi pusă la îndoială de simpla declaraţie a unui medic smintit.

— Aştept să recunoşti singur. Iar dacă nu, voi găsi eu momentul cînd declaraţia mea va avea greutate.

— Poţi să aştepţi mult şi bine. Dar nu în casa mea.

— Nici o grijă.

— Și ieși repede, fiindcă altfel nu garantez că vei mai ieși vreodată de aici pe propriile tale picioare.

— Garantez eu. Numai că, pur și simplu, mi-e silă să mai stau în preajma ta.

Iese.

Juan se ridică și el și se plimbă furios prin salon. Simte nevoia să se calmeze, să judece în liniște.

— N-am reușit să aflu mare lucru.

Mai face cîțiva pași și se oprește.

— Oare a vorbit sau nu ?

Și, apoi, imediat :

— Nu trebuia să-l scap !

Se așază. Consternat.

— Acum s-a terminat.

Înțelege că e nevoit să primească lupta. Știe că Soln nu va porni atacul decît cînd va prinde o clipă prielnică. Are deci un răgaz în care trebuie să cîștige cît mai mult teren. În primul rînd, va trebui să-l compromită pe medic, pentru ca acesta să prezinte o cît mai mică eficacitate. Dar cum să-l compromită ? Habar n-are cine e și ce fel de om este.

— Dacă ți-e dragă viața, vei afla totul. Și vei ști și ce e de făcut. Chiar dacă o să-ți fie greu.

Nu e absurd să-și piardă el cumpătul din cauza unui individ care poate nici nu știe ce spune ? N-ar fi mai bine să-și vadă pe mai departe și în deplină liniște de treburile sale, dovedind astfel că nu se teme de nimic și că este de neatacat ? Poate că da, dar chiar dacă ar fi așa, acum el nu mai e în stare de așa ceva. Pentru simplul motiv că nu este de neatacat și că, undeva, în fundul sufletului, Juan se teme.

★

Boala Niei a început cu totul pe neașteptate. Întîi a fost o ușoară răceală. Apoi, cînd în laborator fiind, un mic incident a făcut să se degaje în aer amoniac și cei de acolo au inhalat puțin gaz cu miros înțepător, și-a amintit că, pe vremuri, asta se folosea tocmai pentru combaterea răcelii și chiar a glumit cu Bogdan pe tema aceasta. A doua zi ea n-a venit la laborator. Fusese internată de urgență în spital și în cîteva ore a rămas complet paralizată.

La început s-a presupus că e vorba de o hemoragie cerebrală, deși Nia nu suferise niciodată de tensiune sau scleroză a vaselor

sanguine. Dar presupunerea a fost în curînd infirmată de simptomele bolii care evolua încet, dar sigur, într-o direcție absolut imprevizibilă. Singurul lucru care s-a putut stabili cu certitudine a fost că paralizia provenea în urma încetării activității centrilor nervoși.

Soln a aflat de la bunicul său ce se întimplase și a plecat, fără să mai zăbovească, la spitalul unde era internată ea. Cînd a intrat în saloan, Nia nu mai cunoștea pe nimeni și avea pulsul patruzeci și doi. Medicii erau în derută.

Au pus, desigur, ciudata boală pe seama experiențelor efectuate, mai ales că nu cu mult în urmă Vlad trecuse prin ceva asemănător, deși într-o formă mult mai ușoară. În realitate, la el nu fusese vorba decît de un surmenaj, în timp ce boala Niei este provocată de cauze mult mai adînci. Pulsul slăbește, respirația se rărește, tensiunea scade. Nia intră în agonie.

— Moare.

Inima a încetat să mai bată. Prima grijă a fost să o păstreze în stare de moarte clinică. A intrat în funcțiune o inimă artificială. Trebuie însă înlăturate cauzele morții, altfel prelungirea ei nu aduce nici un cîștig. Dar cauzele sînt necunoscute.

— Timp. Să cîștigăm timp.

Și Soln se pregătește să-i asigure Niei o cit mai îndelungată viață artificială. Pentru ca, între timp, să se apropie de adevăr. Va trebui să afle cu exactitate tot ce a făcut ea în zilele trecute. Îi va întreba pe ceilalți lucrători din laborator. Îi va întreba pe Bătrîn. Trebuie să existe undeva un motiv, o explicație.

Bătrînul nu știe mai nimic. Cellalți îi povestesc întîmplarea cu amoniacul, iar cineva își aduce aminte de imprudența cu care Nia efectuase încercarea pardoselii de bioplast. Soln rămîne pe gînduri.

Dar lucrurile nu par să progreseze cu nimic.

Ziarele anunță starea gravă în care se află Nia, consemnînd totodată încercările medicilor de a o salva. Și printre medici se află pomenit și numele lui Soln. Bineînțeles, știrile nu ascund faptul că a survenit moartea clinică și că eforturile sînt deocamdată lipsite de perspectiva unei speranțe certe.

Soln e disperat. A primit o lovitură tocmai cînd și acolo unde nu se aștepta. Îi e imposibil să nu-și facă muștrări de conștiință pentru purtarea lui. Poate că dacă ar fi fost mai prevenitor în ziua cînd s-au despărțit lucrurile s-ar fi petrecut altfel. Știe că remușcările lui sînt absurde și, mai ales, ineficace, dar le poartă în gînd încă de atunci, și acum au răbufnit.

(Sfîrșitul în numărul viitor)

ARHITECTURĂ

ORIZONTAL : 1) Mișcare social-politică și culturală europeană care a adus un avânt deosebit și în dezvoltarea arhitecturii — Comună în Transilvania. 2) Compus metalic foarte rezistent utilizat tot mai mult în arhitectura contemporană — A înfăptui. 3) Locuințe țărănești, adesea exemple grăitoare ale talentaților noștri arhitecți populari — Materialul numărul unu în construcțiile moderne. 4) Olga Jalea — Dosar cu planuri — Orașel în Columbia. 5) Material de construcție specific stilului gotic — Iaz (mold.). 6) Produs ceramic pentru acoperișuri — Numele național al Irlandei — Traian (presc.). 7) Cultură veche cu o vastă arie de răspândire în patria noastră în care predomină arhitectura locuințelor de suprafață — Salutare — Riu și oraș în Kenya. 8) Pronume — Siliciu -- Pisc și trecătoare în Alpii Retici. 9) În calculul programului de lucru — Pană — Element de primă necesitate mai ales în construcțiile de lemn. 10) Lucrări de restaurare a unor vechi monumente — Cunoscut pictor portretist rus (1821—1894). 11) Meșteri anonimi, care au lucrat la monumentele noastre de artă religioasă — Cocoloș. 12) Element servind la consolidarea construcțiilor.

VERTICAL : 1) Stil arhitectonic și ornamental foarte răspândit în secolul XVIII — Ordin arhitectonic în vechea Grecie, caracterizat prin coloane fără bază și prin capiteluri fără ornamente. 2) Nivel în arhitectură — Inițialele unui arhitect român, cunoscut ca regizor și actor — Arhitect grec, care după Herodot ar fi fost șeful lucrărilor la templul

ionic din insula Samos (sec. VI î.e.n.). 3) Lac în Olanda — Celebru monument arhitectonic din Grecia antică, înclinat zeitei Atena. 4) Metal cu multiple calități și cu o utilizare crescândă în arhitectura contemporană — Oficiul Național de Turism. 5) Administrație autonomă din Nordul Italiei — Clasă. 6) Specifică piramelor antice americane și numai una dintre cele egiptene — Element arhitectonic de interior în construcțiile cu mai multe nivele. 7) Fluviu în Țările de Jos — Părțile laterale ale unei construcții — Munți în Africa de Nord. 8) Insulă iugoslavă în Adriatică — A hira pământul — Conjunție. 9) Vechi și talentat popor european, care a dat culturii umane nemuritoare, opere arhitectonice și de artă plastică — Subsemnatul — Gram. 10) Apărut — Cunoscut arhitect american, autorul unui proiect de zgiră-nori de 1400 m înălțime, în care să poată locui sute de mii de oameni. 11) Material ajutător de construcție pentru realizarea unor condiții termice și sonore optime — Interfecție. 12) Prefabricate industriale utilizate tot mai mult în arhitectura contemporană — Material natural de construcție cu largi posibilități de ornamentare (vezi muzeul satului!).

A. POSTELNICARU

Criptografie...
arhitectonică

(4, 2, 7, 3)

Triverbe...
arhitectonice

(5, 2, 10)

Triverbe...
arhitectonice

(8, 4, 6)

TTBOO

SR SRA

C^oSEE

Dezlegările jocurilor din numărul 246

PLASTICĂ : 1) Pinacotecă — g ; 2) Atelier — Eger ; 3) Rafael — aramă ; 4) Clem — sicativ ; 5) Iran — mim — tu ; 6) Mat — Alp — Iser ; 7) A — istorică — a ; 8) Rito — ti — Aij ; 9) Moise — ma — sat ; 10) O.N. — triade — Lu ; 11) Rit — at — iureș ; 12) Acuarele — a.a.a.

IN ARTELE PLASTICE :

BIVERB : CU-L-O-ARE-R-O-ȘI-E = Culoare roșie.

TRIVERB : DES-EN-ÎN-A-C-U-ARE-LE = Desen în acuarele.

CITITORII AU CUVÎNTUL

Dragi tovarăși,

Vă scriu pentru prima oară, cu toate că aș fi putut-o face mai de mult.

Sînt elev în clasa a VIII-a a Școlii medii nr. 1 „Mircea cel Bătrîn”, Constanța.

Am început să citesc Colecția, fiind îndemnat de prietenul meu Toma Lucian, pentru care îi sînt recunoscător.

Prima fasciculă a Colecției am cumpărat-o la băile „Victoria”, și anume numărul 207. Am citit cu multă pasiune povestirea „Fantastica întîlnire cu Priviri Adînci” de Grigore Davidescu. Ea a plăcut și multor altor băieți din sanatoriu.

Pînă în prezent, cu ajutorul prietenei mele Jidărașcu Elena, am reușit să fac rost de 225 de numere ale Colecției.

BURLACU V. VICTOR

M-am hotărît pentru prima dată să-și scriu. De altfel, să știi că nu-s o cititoare veche, dar promit ca, în continuare, broșurile acestei Colecții și revista „Știință și tehnică” să-mi îmbogățesc biblioteca.

Sînt elevă în clasa a IX-a și prefer matematica, fizica, chimia. Fac și eu parte din tînăra generație care aspiră neîncetat spre nou, care arde de dorința de a cunoaște și-și deapănă liniștit visurile, avînd cheazăia împlinirilor.

Este deci firesc să mă atragă literatura științifico-fantastică nu numai prin conținutul ei plin de neprevăzut, dar și prin baza științifică a faptelor relatate, care dă cititorului posibilitatea să-și creeze o viziune reală asupra viitorului.

Mă impresionează, îndeosebi lucrările ce descriu zboruri cosmice, planete populate, întîlniri cu locuitorii acestora, întîlniri cu prilejul cărora se ciocnesc idei interesante și profunde. Aș dori totuși să fie abordate și teme mai terestre, fiindcă Pămîntul nostru mai are încă taine ce-și așteaptă descoperitorii. Și acum una dintre cele mai mari dorințe ale mele și a celor de-o vîrstă cu mine. V-aș ruga ca printre eroii povestirilor să existe și tineri elevi, fiindcă ei sînt cititorii cei mai pasionați, ei sînt cei mai înflăcărați visători.

DRAGOMIRESCU IRINA

Abrud, raionul Cîmpeni
regiunea Cluj

Ciupercile lui Alexandre Dumas

Alexandre Dumas, făcînd o călătorie prin Germania, se simțea stînjinit de faptul că nu cunoștea limba germană.

Sosînd într-un sat, a tras la un han. El își dorea să mănînce ciuperci ; singura dificultate era aceea de a-l face pe hangiu să-i priceapă dorința.

Scriitorului îi veni ideea să deseneze o ciupercă pe o foaie de hirtie, pe care apoi o arată gazdei. Zîmbînd amabil, hangiuul făcu semn că a înțeles și dispăru.

Alexandre Dumas se bucură că în sfîrșit va mînce ciupercile dorite, cînd, spre marea-i mirare, îl văzu pe hangiu venînd triumfător cu o umbrelă în mînă.

Rabelais și Papa

Rabelais, autorul celebrului roman „Gargantua și Pantagruel”, însoțînd pe un cardinal într-o ambasadă la Roma, fu primit în audiență la Papa.

Cardinalul se apropie de Papă și, după obiceiul tradițional, îi sărută papucul. Văzînd aceasta, Rabelais s-a retras îndată fără să zică nimic.

Cînd ambasadorul l-a întrebat de cauza acestei fapte uimitoare, Rabelais i-a răspuns :

— Dacă dumneavoastră, care sînteți stăpînul meu, i-ați sărutat Papei papucul, ce-i mai puteam săruta eu ?

Bilete de favoare

Marele compozitor și pianist Rubinstein se îndrepta, într-o zi, spre o sală de concerte din Londra. O doamnă l-a acostat într-un coridor al clădirii, rugîndu-l să-i dea un bilet de favoare. La aceasta pianistul i-a răspuns :

— Trebuie să știți, doamnă, că n-am la dispoziția mea decît un singur loc pe care vi l-aș putea oferi...

— Vă sînt extrem de obligată ! strigă doamna. Care este locul, maestre ? Unde se află ?

— La pian, doamnă, și dacă vrei să mă înlocuiești, vă voi rămîne obligat.

2
0
1
2

prelucrare
&

editor

Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cel care au dat să continue CPȘF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltulală, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re) citim legendara Colecție.

dandher
flash_gordon
evlgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
ftzikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonați-vă la revista „Știință și tehnică” — publicație lunară editată de C.C. al U.T.M. și Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice. Abonamentele se primesc de către oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții pînă la data de 25 ale fiecărei luni, cu deservirea în luna următoare.

Revista se găsește de vânzare la toate chioșcurile pentru difuzarea presei și debitele O.C.L.

● MARTIE 1965

41 007